

MODEL ODPOWIEDZI – WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

WYJAŚNIENIA DO MODELU

W zadaniach otwartych odpowiedzi w modelu są odpowiedziami proponowanymi. Uznajemy każdą poprawną merytorycznie odpowiedź. W zadaniach zamkniętych należy bezwzględnie stosować schemat punktowania . Wyjątkiem są te zadania, gdzie przed proponowanymi odpowiedziami znajduje się „np.” – oznacza to bowiem możliwość innego sformułowania odpowiedzi niż proponowana w modelu. Zapisy w nawiasach kwadratowych oznaczają alternatywne odpowiedzi ucznia. W nawiasach okrągłych występują pojęcia i sformułowania niekonieczne w formułowaniu przez ucznia poprawnej odpowiedzi.

W zadaniach od 1 do 6 po 1 punkcie za każdą poprawną odpowiedź.

Zadania: 1 – b; 2 – c; 3 – a ; 4 – b; 5 – b; 6 – b

W zadaniach od 7 do 12 po 1 punkcie za każdą poprawną odpowiedź, maksymalnie w danym zadaniu 3 punkty.

Zadania: 7 – F, F, P; 8 – F, P, F; 9 – F, F, P; 10 – P, F, F; 11 – F, P, F; 12 – P, F, P

W zadaniu 13 po 1 punkcie za podanie każdego poprawnego typu instytucji społecznej, maksymalnie 4 punkty.

[instytucje] ekonomiczne, [instytucje] kulturalne [kulturalno-oświatowe], [instytucje] polityczne, [instytucje] społeczne

W zadaniu 14 po 1 punkcie za poprawne wskazanie obu siedzib, tzn. siedziby wojewody i siedziby wojewódzkich władz samorządowych dla danego województwa, maksymalnie 6 punktów.

Nazwa województwa	Siedziba wojewody	Siedziba wojewódzkich władz samorządowych
Kujawsko – pomorskie	Bydgoszcz	Toruń
Warmińsko – mazurskie	Olsztyn	Olsztyn
Lubuskie	Gorzów Wielkopolski	Zielona Góra
Podlaskie	Białystok	Białystok

Pomorskie	Gdańsk	Gdańsk
Świętokrzyskie	Kielce	Kielce

Zadanie 15.

- a) **Za poprawne posegregowanie 1 punkt** – dolnośląskie, mazowieckie, wielkopolskie, pomorskie
- b) **Za poprawne wskazanie każdego czynnika 1 punkt, maksymalnie 2 punkty** , np. niska wykrywalność przestępstw, poczucie bezkarności wśród przestępców
- c) **Za poprawne wskazanie każdego środka 1 punkt, maksymalnie 2 punkty**, np. zwiększenie liczby kontroli policyjnych, zwiększenie rygoryzmu prawa

Zadanie 16. Za poprawne wypisanie każdego nazwiska 1 punkt, maksymalnie 3 punkty.

Kazimierz Marcinkiewicz, Tadeusz Mazowiecki, Jan Krzysztof Bielecki

Zadanie 17.

- a) **1 punkt za poprawną odpowiedź** – spór o Dom Polski w Iwieńcu
- b) **2 punkty za ukazanie pełnej zależności, 1 punkt za niepełną zależność** – Zachód nie chce utrzymywać z Łukaszenką przyjaznych stosunków ze względu na fakt, iż Łukaszenka łamie prawa człowieka, zaś Rosja [Wschód] nie chce wspierać Białorusi ze względu na koszty. Łukaszenka szuka sojuszników tam, gdzie spodziewa się korzyści finansowych.
- c) **1 punkt za poprawną odpowiedź** – jest to nieopłacalne [ekonomicznie] dla Rosji.
- d) **2 punkty za pełną odpowiedź, 1 punkt za częściową odpowiedź** – Na Białorusi funkcjonują dwa związki Polaków, ale tylko jeden z nich ma poparcie oficjalnych władz Białorusi.

Zadanie 18.

- a) **1 punkt za poprawne wskazanie** – organizacja pożytku publicznego
- b) **2 punkty za pełną odpowiedź zawierającą 2 cele, 1 punkt za częściową odpowiedź, zawierającą 1 cel** – np. wsparcie lokalnych, słabszych

organizacji pozarządowych, wsparcie celów realizowanych przez lokalne społeczności

- c) 2 punkty za pełną odpowiedź, 1 punkt za wskazanie organizacji, 1 punkt za wskazanie celu ich działalności** – np. są to lokalne organizacje pozarządowe, działające na rzecz lokalnej społeczności
- d) 1 punkt za pełną odpowiedź** – wsparcie chorych dzieci, niepełnosprawnych, umierających

Zadanie 19.

Maksymalnie 4 punkty za wskazanie faktów, po 1 punkcie za każde poprawne wskazanie – 2, 5, 9, 10

Maksymalnie 4 punkty za wskazanie opinii, po 1 punkcie za każde poprawne wskazanie spośród następujących – 1, 3, 4, 6, 7, 8, 11

Zadanie 20.

- a) 1 punkt za poprawny opis dynamiki, jeśli uczeń błędnie wskaże dane – 0 punktów** – np. sympatia do Rosji/ZSRR zmniejszyła się z 18 % w II 1990 r. do 4 % w XI 2005r.
- b) 1 punkt za poprawne wskazanie państwa- jeśli uczeń błędnie wskaże dane – 0 punktów** – do Czech [z 5 % w II 1990 r. do 18 % w XI 2005 r.]
- c) 1 punkt za poprawne wskazanie** – Rosja [67%]
- d) 1 punkt za poprawne wskazanie** – Niemcy [z 88 % w II 1990 r. do 21 w XI 2005 r.]
- e) Po 1 punkcie za każdą poprawną merytorycznie odpowiedź** – np. oba kraje współpracują w Unii Europejskiej, Polacy w coraz mniejszym stopniu pamiętają o zbrodniach nazistów podczas II wojny światowej

Zadanie 21.

- a) 2 punkty za pełną odpowiedź, 1 punkt za częściowo poprawną odpowiedź** – np. sędziowie wydając wyroki kierują się znajomością prawa i własnym sumieniem. Nikt nie może wywierać nacisku na sędziego w kwestii wyrokowania.
- b) 1 punkt za poprawne podanie terminu** – immunitet sędziowski

- c) 2 punkty za wskazanie obu elementów, 1 punkt za 1 element** – W sytuacji gdy sędzia został zatrzymany podczas popełniania przestępstwa, za zgodą prezesa najbliższego sądu.
- d) 1 punkt za poprawną odpowiedź** – Sąd Najwyższy

Zadanie 22.

- a) 2 punkty za wskazanie 2 powodów, po 1 punkcie za każdy powód , punktowany jest każdy powód występujący w tekście** - np. ekolodzy stosują drastyczne formy protestu, często zachowują się niepoważnie, nie prowadzą dialogu, bazują na spektakularnych akcjach, sprawiają wrażenie osób niekompetentnych , gdyż nie prowadzą merytorycznych dyskusji.
- b) 2 punkty – 1 punkt za określenie stanowiska na podstawie tekstu, 1 punkt za uzasadnienie**
- c) 2 punkty, 1 punkt za 2 wskazania „za”, 1 punkt za 2 wskazania „przeciw”**

Np. „za” – produkty ekologiczne są zdrowsze, nie powodują podrażnień, są bezpieczne dla małych dzieci

Np. „przeciw” – produkty ekologiczne są droższe, trudno kupić produkty ekologiczne

- d) 2 punkty za 2 wskazania – po 1 punkcie za każde wskazanie** - np. edukacja ekologiczna w szkołach, kampanie medialne promujące ekologię

Zadanie 23.

- a) 1 punkt za poprawną merytorycznie odpowiedź** – np. pogoń mediów za sensacją
- b) 1 punkt za poprawne uzasadnienie** – np. złe wiadomości podnoszą oglądalność, poczytność

Zadanie 24.

- a) 1 punkt za podanie pełnej nazwy fundacji** – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
- b) 1 punkt za podanie imienia i nazwiska** – Jerzy [Jurek] Owsiak

Zadanie 25.

- a) Zdefiniowanie pojęcia „społeczeństwo obywatelskie” – **2 punkty**
- b) Wskazanie 2 czynników społecznych sprzyjających rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, np. angażowanie się w wolontariat, edukowanie młodego pokolenia w zakresie postaw obywatelskich – **1 punkt za każdy czynnik, maksymalnie 2 punkty**
- c) Wskazanie 2 czynników politycznych sprzyjających rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, np. organizowanie/ udział w wiecach politycznych, działalność w partiach politycznych - **1 punkt za każdy czynnik, maksymalnie 2 punkty**
- d) Wskazanie 2 czynników ekonomicznych sprzyjających rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, np. przekazywanie przez firmy środków na wsparcie działań społecznych, uzależnienie stopnia aktywności obywateli od posiadania przez nich pracy i/lub osiągnięcia odpowiedniego statusu materialnego - **1 punkt za każdy czynnik, maksymalnie 2 punkty**
- e) Wskazanie 2 czynników kulturowych sprzyjających rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, np. tradycje społecznikowskie występujące w niektórych regionach Polski bardziej niż w pozostałych, m.in. w byłym zaborze pruskim, wpływ etosu inteligenckiego na aktywność obywatelską - **1 punkt za każdy czynnik, maksymalnie 2 punkty**
- f) Wykorzystanie źródła - **maksymalnie 2 punkty, 1 punkt za poprawne wykorzystanie, 1 punkt za umieszczenie źródła we właściwym kontekście**
- g) Kompozycja – trójdzielność pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – **1 punkt**
- h) Język – brak błędów językowych, ortograficznych – **1 punkt**
- i) Styl i estetyka – praca jednorodna stylistycznie i czytelna – **1 punkt**